

SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU

SATAKUNNAN SYÖPÄYHDISTYS RY:N TOIMINNAN
ESITTELYKANSIO/ DVD

Jenni Rantanen

HOITOTYÖN KOULUTUSOHJELMA
HOITOTYÖN SUUNTAUTUMISVAIHTOEHTO

2008

A tropical sunset scene with palm trees and a building. The sun is low on the horizon, casting a warm glow. Several palm trees are silhouetted against the sky. In the foreground, there is a building with a covered area on the left.

*"Ihastu päivään jokaiseen,
myös päivään synkkään ja sateiseen.
Näe silloin aurinko takaa pilvien,
usko uuteen huomiseen,
valoon ja kauneuteen."*

www.positiivarit.fi

SATAKUNNAN SYÖPÄYHDISTYS RY:N TOIMINNAN ESITTELYKANSIO/ DVD

Rantanen Jenni
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Maaliskuu 2008
Kangassalo Ritva
YKL: 59.54
Sivumäärä: 33 + 13

Asiasanat: esittelykansio, syöpäsairaanhoitaja, syöpäjärjestöt

Projektin tarkoituksena oli tehdä Satakunnan Syöpäyhdistys ry:lle yhdistyksen toiminnasta kertova esittelykansio/DVD.

Projektin teoreettisissa lähtökohdissa esitellään yleistietoa syövästä, syöpäsairaanhoitajan toimenkuva, yhteistyötahon eli syöpäjärjestöjen esittely sekä musiikillisia toimintoja. Tarkasteltiin myös syöpäyhdistyksen keskeisintä toimintaperiaatetta eli käsitettä yksilökeskeinen hoitotyö.

Eettiset kysymykset ovat aina syöpäpotilaan hoitotyössä läsnä potilaan ja syöpäsairaanhoitajan vuorovaikutussuhteissa. Hoitotyö edellyttää kykyä kunnioittaa erilaisia arvoja sekä taitoa tehdä arvovalintoja vastuullisesti ja tietoisesti, niin että syöpäpotilas kokee että hänet on huomioitu yksilöllisesti.

Syöpäjärjestöjen toiminta perustuu neljään arvoon: inhimillisuus, totuudellisuus, riippumattomuus ja yhteisvastuullisuus. Järjestöjen tavoite on, että jokainen syöpään sairastunut saa tarvitsemansa tukipalvelut helposti.

Projektin suunnittelu aloitettiin syksyllä 2007. Esittelykansion/ DVD:n oli tarkoitus olla Satakunnan Syöpäyhdistys ry:n käytössä keväällä 2008. Projekti toteutettiin PowerPoint- ohjelmalla. Projektin tuotosta voidaan käyttää opetusmateriaalina tai yhdistyksen markkinoinnissa. Taustamusiikki pystytään eriyttämään esityksestä käytettäväksi terapeuttisena hoitomuotona.

SATAKUNTA CANCER ORGANISATION PRESENTATION FILE / DVD

Rantanen Jenni
Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in Nursing
March 2008
Kangassalo Ritva
Pages: 33 + 13

Key words: presentation file, cancer nurse, cancer organisations

The purpose of the project was to make a presentation file/DVD for the Satakunta cancer organisation activities.

The theoretical basis of the project presented information about cancer, job description of cancer nurse, partnering cancer organisations and musical functions.

Individualized patient care was also introduced.

Ethical values are always present in cancer patient nursing between nurse and patient. Nursing work requires the ability to respect different values and skills to make responsible and consciousness decisions so that cancer patient has a feeling he/she have had individualized care.

Cancer organisations activities are based on four values: humanity, truthfulness, independence and solidarity. The goal of cancer organisations is to provide every cancer patient an easy way to get support he/she needs.

The planning of project started fall 2007. Presentation file/DVD was planned to be in use by Satakunta cancer organisation during spring 2008. Project was implemented with PowerPoint-application. The results of the project can be used for training or marketing purposes. Background music can be separated from presentation to be used as a therapeutic healing.

SISÄLLYS

JOHDANTO

1 PROJEKTIN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	8
1.1 Yleistietoa syövästä	8
1.2 Syöpä elämän kriisin	10
1.3 Syöpä perheen kriisinä	12
1.4 Syöpäjärjestöt osana syöpähoitoa	13
1.4.1 Syöpäjärjestöt	13
1.4.2 Suomen Syöpäyhdistys ry	15
1.4.3 Satakunnan Syöpäyhdistys ry	17
1.5 Syöpäpotilaan hoitotyö	17
1.5.1 Syöpäsairaanhoitaja	17
1.5.2 Yksilökeskeinen hoitotyö	20
2 PROJEKTIMAINEN OPINNÄYTETYÖ	20
2.1 Projektin määrittelyä	20
2.2 Projektin tarkoitus ja tavoite	21
2.3 Esittelykansio projektimaisena opinnäytetyönä	22
2.4 Esittelykansion ulkoasu	22
3 PROJEKTIN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS	22
3.1 Projektin aikataulu	22
3.2 Esittelykansion laatiminen	23
3.3 Projektin tuotos	24
3.3.1 Ulkoasu	24
3.3.2 Sisältö	25
3.3.3 Musiikki projektimaisessa opinnäytetyössä	27

4 PROJEKTIN ARVIOINTI	29
4.1 Projektin toteutumisen arviointi	29
4.2 Esittelykansion arviointi	30

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	30
------------------------------	----

LÄHTEET	32
---------	----

.

LIITTEET

Liite 1 Satakunnan Syöpäyhdistys ry:n esittelykansio tulosteena

Liite 2 DVD on lainattavissa Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan
Porin yksikön kirjastossa

JOHDANTO

Syöpä on Suomessa yleinen sairaus (Syöpä 2015,6). Joka neljäs suomalainen sairastuu syöpään jossain elämänsä vaiheessa. Vuosittain Suomessa sairastuu noin 25 000 ihmistä syöpään. Sairastumisvaara suurenee iän myötä. Kaksi kolmasosaa sairastuneista on yli 60-vuotiaita. Syöpään sairastuneiden keski-ikä Suomessa on 65 vuotta. Väestön vanhetessa uusien syöpätapausten määrä kasvaa jatkuvasti. (Joensuu, Roberts, Teppo & Tenhunen, 34.)

Väestössämme elää noin 200 000 syövän jossain elämänsä vaiheessa sairastanutta ihmistä. Peruskuolemansyynä syöpä on lähes joka viidennessä kuolemantapauksessa, vuosittain syöpään kuolee noin 10 000 suomalaista. (Syöpä 2015, 6; Syöpäjärjestöjen verkkosivut 2008)

Syöpäjärjestöt ovat Suomen suurimpia kansanterveysjärjestöjä (Syöpäjärjestöt 2007). Suomen Syöpäyhdistykseen kuuluu maakunnallisia syöpäyhdistyksiä, joista yksi on Satakunnan Syöpäyhdistys ry. Syöpäjärjestöt kuuluvat kolmanteen sektoriin eli ovat siten yksityisen ja julkisen sektorin väliin jäävää yhteiskunnallista toimintaa, jonka tunnuspiirteenä on voittoa tavoittelematon talous. Syöpäjärjestöjen tavoite on, että jokainen syöpään sairastunut saa tarvitsemansa tukipalvelut helposti. Tavoitteena on paras mahdollinen elämänlaatu potilaan tilanteeseen nähden. Syöpäjärjestöjen tärkeimmät arvot ovat: inhimillisyys, totuudellisuus, riippumattomuus ja yhteisvastuullisuus.

Tämä opinnäytetyö tehtiin projektityönä Satakunnan Syöpäyhdistys ry:lle. Aloite projektityön tekemiseen tuli Satakunnan Syöpäyhdistys ry:ltä. Työn tarkoituksena oli tuottaa yhdistykselle ajanmukainen esittelykansio/DVD yhdistyksen toiminnasta. Projektityön tekijänä toimi hoitotyön opiskelija Jenni Rantanen apunaan yhdistyksen henkilökunta.

1. PROJEKTIN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

1.1 Yleistietoa syövästä

Syöpä on yleisnimi elimistön pahanlaatuisille kasvaimille. Kun jonkin kudoksen solukko alkaa jakaantua ja kasvaa epänormaalilla tavalla saa syöpä alkunsa. Syöpä voi saada alkunsa yhdestä ainoasta solusta. Syöpäsolut poikkeavat rakenteeltaan elimistön normaaleista soluista. Tällainen epänormaali solukko kasvaa yleensä nopeammin kuin normaali kudos. Se ei tottele elimistön tavallisia säätelyjärjestelmiä. Syöpäsolukko voi kasvaa paikallisesti tuhoten ympäröivää tervettä kudosta tai se voi lähettää etäpesäkkeitä kauempana oleviin elimiin. (Hietanen & Lammi. 1991, 7.)

Syöpä lähettää etäpesäkkeitä joko imunesteen tai verenkierron välityksellä. Sen miten vaarallinen syöpä on määrittävät: syövän paikka, syöpäsolujen jakautumisnopeus, poikkeavien solujen määrä ja etäpesäkkeet. (Hietanen & Lammi. 1991, 7.)

Syöpä ei usein aiheuta oireita. Sen vuoksi jotkin syöpäkasvaimet eli tuumorit saattavat kasvaa melko kookkaiksi tai levitä laajalle, ennen kuin ne huomataan. Joskus tauti havaitaan vasta, kun se on jo lähettänyt oireita aiheuttavia etäpesäkkeitä. Syövästä varoittavia oireita ovat aritamaton tai epätaivallinen paksuntuma tai kyhmy missä tahansa elimessä. Myös muita epäselviä yleisoireita voi olla kuten väsymystä, kuumetta, anemiaa, laihtumista, aineenvaihdunnan häiriöitä. (Hietanen & Lammi. 1991, 8.)

Paranemisen epävarmuus ja ennuste elinajasta tekee hoitotilanteet vaativiksi hoitohenkilökunnalle sekä potilaalle itselle. Useat potilaat kestävät omaisten tuella sairauden aiheuttaman epävarmuuden, mutta osa potilaista tarvitsee lisäksi ulkopuolista tukea (mm. pitkäkestoisten hoitojen toteutus). (Joensuu, Roberto, Teppo & Tenhunen 2007, 787.)

Syöpää aiheuttavia tekijöitä eli karsinogeeneja ovat

- Tupakka
- Alkoholi
- Ravinto
- Sukupuolikäyttäytyminen
- Työ- ja elinympäristö
- Bakteerit ja virukset
- Säteily
- Eräät lääkeaineet
- Perinnölliset tekijät

Syöpätyyppejä on satoja ja ne ryhmitellään alkuperäisen solukonsa mukaan eri nimillä (Taulukko 1.).

TAULUKKO 1. Syöpätyyppien jaottelu

Karsinooma	Pintasolukosta lähtenyt syöpä (Yleisin syöpämuoto)
Sarkooma	Tukielimistön kudoksista lähtenyt syöpä
Lymfooma	Imukudoksesta lähtenyt syöpä
Leukemia	Verisolukon syöpä
Gliooma	Aivojen tukisolukosta lähtenyt syöpä

Nykyisin suurin osa syöivistä voidaan parantaa joko leikkauksella, sädehoidolla tai lääkkeillä. Mitä pienempänä ja aikaisemmassa vaiheessa kasvain löydetään, sitä varmemmin se voidaan parantaa. Lisäksi monen syöpäpotilaan elämää voidaan pidentää ja elämänlaatua parantaa, vaikka sairaus ei pysyvästi paranisikaan. Vain harvinaisissa tapauksissa syöpä johtaa äkilliseen kuolemaan. Tällöin syöpä kasvaa ja leviää nopeasti tai on elintärkeässä paikassa. (Hietanen & Lammi. 1991, 8.)

Osa syöpäsairauksista on parannettavissa pysyvästi vielä sairauden uusimisen jälkeenkin. Tällöin on tärkeää todeta taudin uusiminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jolloin hoidon teho on paras. (Hietanen & Lammi. 1991, 7.)

Syöpään sairastuminen on lisääntynyt huomattavasti. Syytä siihen ei tiedetä, mutta oletetaan, että runsas tupakoiminen, väestön vanheneminen, monet muut altistavat tekijät ja paremmat diagnostiset mahdollisuudet näkyvät sairastumisluvuissa. Parantuneet hoitomahdollisuudet vaikuttavat siihen, että syöpää sairastavia tai sitä joskus sairastaneita henkilöitä on enemmän kuin ennen. (Hietanen & Lammi. 1991, 11.)

”Syöpäkasvain tai – solu ei tartu eikä periydy ihmisestä toiseen. Sen sijaan alttius sairastua syöpään voi periytyä. Tällöin jokin syövän kehittymisen edellytyksenä oleva perintötekijämuutos on jo valmiina kaikissa ihmisen soluissa, ja se voi siirtyä jälkeläisiin sukusolujen mukana. Silti tarvitaan vielä ympäristötekijöitä, jotka aikaansaavat muut tarvittavat muutokset, jotta pahanlaatuinen kasvain kehittyisi.” (Pukkala, Sankila & Vertio 1997.)

Syövän hoidossa on tärkeää potilaan, perheen ja hoitavan yksikön yhteistyö. Syöpää ei paranneta pelkästään lääketieteellisin menetelmin, vaan parane- ja toipumisprosessiin tarvitaan monta auttajaa. Aina ei syövästä parane, mutta oikealla avulla voidaan syöpäpotilaan ja hänen perheensä elämänlaatua parantaa. (Hietanen & Lammi. 1991.)

1.2 Syöpä elämän kriisinä

Ihmisen elämänskaareen kuuluu kehitysvaiheita, joita pidetään normaaliin elämänskaareen kuuluvina kriiseinä. On tapana puhua esim. keski-ikäisen kriisistä. Sairastuminen merkitsee usein kriisiä ihmisen elämässä, ihminen pyrkii sopeutumaan uuteen tilanteeseen omilla voimavaroillaan ja keinoillaan. Sairaus voi aiheuttaa myös turvattomuutta ja suistaa elämän pois raiteiltaan. Kriisitilanteelle on tunnusomaista epävarmuus tulevaisuudesta. Turvallisuudentunteen kannalta tärkeä tulevaisuuden ennakoitavuus häviää. (Achte, Vauhkonen, Lindfors & Salokari 1985, 22.)

Traumaattisella eli psyykkisellä kriisillä tarkoitetaan tilannetta, jossa vakava sairaus tai jokin muu ulkoinen tapahtuma aiheuttaa äkkiä uhkan yksilön

olemassaololle, turvallisuudelle tai muille perustarpeille. Syöpään sairastuminen on yleensä tällainen kriisi. Psykykinen kriisi ei ole diagnoosi, vaan yleiskäsite, joka kuvaa mielenterveyden reaktiivisia epätasapainotiloja ja niiden kulkua. (Kansanterveyslaitoksen verkkosivut 2008.) Tunne-elämän kannalta kriisitilanteessa on kysymys siitä, että ihminen on joutunut tilanteeseen, jonka aiheuttama tunteiden voimakkuus on niin suuri ettei hän osaa käsitellä niitä hallitusti omalle itselleen tyypillisellä tavalla. Tilanteen hallinta vaatii elämänarvojen uudelleenarviointia sekä psyykkistä uudelleen suuntautumista. (Achte, Vauhkonen, Lindfors & Salokari 1985, 22.)

Kriisin kulkua ja lopputulosta ei voi tarkalleen ennalta tietää kenenkään kohdalta. Kriisin läpikäyminen on parhaimmillaan aktiivista, luovaa ja syvällistä, myöskin tuskallista ja voimia kuluttavaa. Myönteisessä tapauksessa kriisiin liittyy henkistä kasvua ja sen lopputuloksena on parempi itsetuntemus ja psyykinen tasapaino. Kriisin ratkaisemattomuus voi toisaalta heijastua erilaisina psyykkisinä ja elimellisinä häiriöinä sekä vaikuttaa haitallisesti sairaudesta toipumiseen. (Achte, Vauhkonen, Lindfors & Salokari 1985, 23.)

Syöpään sairastumisen aiheuttaman psyykkisen kriisin onnistunut ratkaiseminen edellyttää tilanteen havaitsemista, sairauteen liittyvien tosiasioiden ymmärtämistä sekä hyväksymistä. Myös sairauden herättämien tunteiden tiedostaminen ja tarvittaessa kyky hakea ja vastaanottaa tukea muilta ihmisiltä auttaa kriisin läpikäymisessä. (Achte, Vauhkonen, Lindfors & Salokari 1985, 24.)

Sairauden kulun psykologinen puoli on monimuotoinen tapahtumasarja. Vaikka sairausprosessissa on tietty yleinen etenemiskulku, antaa kunkin potilaan sairauden kokemiselle oman yksilöllisen luonteensa hänen persoonallisuutensa, sairautensa ja hänen kanssaan tekemisissä olevien ihmisten vuorovaikutus, joka on erilaista sairauden eri vaiheissa.

Hoitajat ovat työssään lähimpänä sairaan elämää ja arkea, sairaan kannalta on tärkeää, että hoitaja ymmärtää hänen elämäntilanteensa ja kykenee tunnistamaan hänen piilevät voimavaransa ja kykenee auttamaan häntä. (Achte, Vauhkonen, Lindfors & Salokari 1985, 24.)

1.3 Syöpä perheen kriisinä

Sairastuminen vakavaan sairauteen ei ole vain sairastunutta ihmistä koskeva tapahtuma vaan sillä on huomattava merkitys myös sairastuneen perheenjäseniin (Achte, Vauhkonen, Lindfors & Salokari, 1985). Ensimmäiset tutkimukset, joissa selvitettiin syövän vaikutusta perheeseen on tehty 1970 - luvun loppupuolella USA:ssa. Tutkimuksissa sairastumisen vaikutuksia on kuvattu mm. perheen sisäisenä muutosprosessina, jossa voidaan erottaa eri vaiheita. Se on myös kriisi, joka kasvattaa ja kehittää perhettä. (Kuuppelomäki. 1997, 44.)

Sairastuneen henkilön perhe käy läpi samankaltaisen kriisin kuin potilas itse. Tärkeää olisi, että perheenjäsenet kävisivät läpi sairastumiseen liittyviä kielteisiä tunteita ja tilanteen herättämää epävarmuutta. Läheisen ihmisen sairastuminen syöpään on omaisille aina järkytys. Järkytykseen liittyy it-sesääliä, syyllisyyden tunteita, surua ja kuoleman pelkoa. Sairauden alussa omaisilla esiintyy myös ahdistusta sekä vihan ja avuttomuuden tunnetta. Omaisten reaktion voimakkuus sairauden alussa myötäilee potilaan reaktiota. Yleensä omaisten reagointi on lähinnä psyykkistä, joskus myös fyysisiä oireita esiintyy. Fyysisiä oireita ovat esimerkiksi unettomuus, ruokahaluttomuus, rytmihäiriöt, pahoinvointi ja päänsärky. (Kuuppelomäki.1997, 45.)

Sairauden toteamisvaiheessa omaisten tilanne on ristiriitainen. Toisaalta he ovat yhtä järkyttyneitä kuin potilas, mutta toisaalta he kokevat, että heidän tehtävänsä on tukea sairastunutta. Tämän vuoksi omaiset yleensä hyvin pian asettavat omat tunteensa taka-alalle ja keskittyvät potilaan tukemiseen. (Kuuppelomäki.1997, 45.) Perheenjäsenen sairastuminen syöpään ei yleensä vaikuta negatiivisesti perheen sisäisiin suhteisiin. Omaiset suhtautuvat sairastuneeseen hyvin huolehtivasti ja kiintymystä osoittaen. (Kuuppelomäki. 1997, 47.)

Useissa tutkimuksissa on todettu, että omaisilla on tarve kätkeä huolestuneisuutensa potilaalta. He eivät halua lisätä läheisensä kokemaa taakkaa, vaan ajattelevat, että potilaan tukeminen edellyttää optimistisen mielialan ylläpi-

tämistä. Perheenjäsenet eivät aina tiedä, miten syöpään sairastunut läheinen kokee tilanteen ja mitkä asiat ovat potilaalle ongelmallisia. Siten omaisten osallistuminen hoitoa koskeviin päätöksiin vaikuttaa myönteisesti sekä potilaan että omaisten sopeutumiseen sekä omaisten kykyyn tukea potilasta. (Kuuppelomäki. 1997, 48.)

Syöpäpotilaan hoidossa potilaan läheisten huomioon ottamisella on keskeinen merkitys.

Syöpäyhdistyksen toiminta on tämän tuen antamista, niin potilaalle kuin hänen läheisilleenkin (Achte; Vauhkonen; Lindfors; Salokari, 1985.)

1.4 Syöpäjärjestöt osana syöpähoitoa

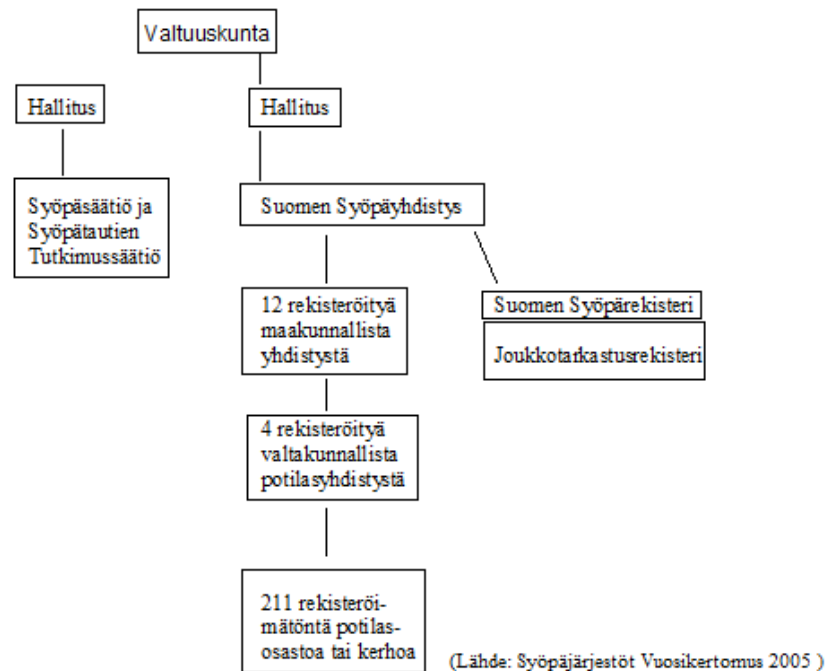
1.4.1 Syöpäjärjestöt

Syöpäjärjestöt ovat Suomen suurimpia kansanterveysjärjestöjä (Syöpäjärjestöt 2007).

Syöpäjärjestöihin kuuluvat Suomen Syöpäyhdistys ry jäsenyhdistyksineen, Suomen Syöpärekisteri, Syöpäsäätiö ja Syöpätautien Tutkimussäätiö (Kuvio 1). Järjestöt rahoittavat toimintansa jäsenmaksuilla, laitostensa palvelujen myynnillä, keräyksillä, testamenteilla sekä Raha-automaattiyhdistyksen avustuksilla. (Eriksson, Kuuppelomäki. 2000, 320.) Toiminta kattaa erilaisia osa-alueita: esimerkiksi neuvonta, terveyden edistäminen, tukihenkilötoiminta ja varainhankinta sekä tutkimuksen tukeminen (Syöpäjärjestöt 2007).

Syöpäjärjestöt kuuluvat kolmanteen sektoriin eli yksityisen ja julkisen sektorin väliin jäävä yhteiskunnallinen sektori, jonka tunnuspiirteenä on voittoa tavoittelematon talous. Yhdistykset eivät näin ollen saa varsinaiseen toimintaansa valtionapua. (Syöpäjärjestöt 2007).

SYÖPÄJÄRJESTÖT Organisaatiokaavio

KUVIO 1: Syöpäjärjestöjen organisaatiokaavio

Syöpäjärjestöt ovat toimineet vuodesta 1936 alkaen. Toiminnan perustana on viestinnän, tutkimusten ja joukkotarkastusten avulla ehkäistä syöpää (Syöpä 1/2007, 25).

Syöpäjärjestöjen tärkeimmät arvot ovat:

1. Inhimillisyys

Toiminnassaan syöpäjärjestöt kunnioittavat ihmisarvoa, korostavat yksilöllisyyttä, yhteisöllisyyttä ja ymmärrettävyyttä sekä avoimuutta ihmisen kohtaamisessa (Suomen Syöpäyhdistys; Suomen Syöpärekisteri; Syöpäsäätiö; Syöpätautien tutkimussäätiö, 7).

2. Totuudellisuus

Järjestön toiminta perustuu luotettavuuteen, uskottavuuteen, ymmärrettävyyteen sekä tieteellisyyteen (Suomen Syöpäyhdistys; Suomen Syöpärekisteri; Syöpäsäätiö; Syöpätautien tutkimussäätiö, 7).

3. Riippumattomuus

Voidakseen toimia omien tavoitteidensa mukaisesti järjestö tarvitsee riippumattomuutta, mutta myöskin yhteistyötä muiden kanssa (Suomen Syöpäyhdistys; Suomen Syöpärekisteri; Syöpäsäätiö; Syöpätautien tutkimussäätiö, 7).

4. Yhteisvastuullisuus

Yhteisvastuullisuus antaa perustan yhdistyksen toiminnalle ja vastuun järjestötaloudesta (Suomen Syöpäyhdistys; Suomen Syöpärekisteri; Syöpäsäätiö; Syöpätautien tutkimussäätiö, 7).

1.4.2 Suomen Syöpäyhdistys ry

Suomen Syöpäyhdistys ry on perustettu vuonna 1936. Perustamista auttoi lahjoitusvaroina saadut viisi miljoonaa markkaa. Rahat sijoitettiin radiumiin, jolla hoidettiin syöpäpotilaita. Syöpä oli silloin vielä huonosti tunnettu tauti. (Syöpäjärjestöt 2007.)

Syöpäsäätiö perustettiin vuonna 1948 tukemaan syöpätautien tieteellistä tutkimusta. Syöpätautien Tutkimussäätiö toimii yhdessä Syöpäsäätiön kanssa. Ensimmäiset maakunnalliset syöpäyhdistykset aloittivat toimintansa 1950-luvulla. Nykyään Suomen Syöpäyhdistys ry:n kuuluu 12 maakunnallista syöpäyhdistystä. Näistä yksi on Satakunnan Syöpäyhdistys ry, joka on tämän opinnäytetyön yhteistyökumppani. (Syöpäjärjestöt 2007.)

Syövän toteamisen jälkeen syöpäyhdistykset auttavat potilasta ja hänen läheisiään mm. sopeutumisvalmennuskurssien avulla. Maakunnallisilla syöpäyhdistyksillä on neuvonta-asemia, poliklinikoita ja laboratorioita sekä hoito- ja potilaskoteja. (Syöpäjärjestöt 2007.)

Suomen Syöpäyhdistys on toiminut uranuurtajana väestöön kohdistuvissa joukkotarkastuksissa, joiden tavoitteena on ollut ehkäistä syöpää sekä todeta se niin varhain, että hoito helpottuu. Suomi aloitti yhdistyksen aloitteesta 1960-luvulla kohdunkaulan syövän joukkotarkastukset, 1980-luvulla rintasyöpäseulonnat ja syyskuussa 2004 suolistosyövän joukkotarkastukset. Seulonnat on suunniteltu niin, että ne ovat osallistujille maksuttomia tai niin edullisia, että varallisuus ei ole este osallistumiselle. (Syöpä 2004, 27.)

Suomen Syöpäyhdistyksen yhteydessä toimii myös vuonna 1952 perustettu Suomen Syöpärekisteri. Syöpärekisteri on syöpätautien tilastollinen ja epidemiologinen tutkimuslaitos. Sen osana on vuonna 1968 perustettu Joukkotarkastusrekisteri, joka suunnittelee syövän seulontaohjelmia, tilastoi seulonnan tuloksia ja vaikuttavuutta. Rekisteriin kerätään tiedot koko maan seulontakutsuista ja toteutuneista tarkastuksista.

Suomen Syöpäyhdistykseen kuuluu neljä valtakunnallista potilasjärjestöä:

- Suomen kurkku- ja suusyöpäyhdistys ry
- Suomen eturauhassyöpäyhdistys ry
- Suomen Syöpäpotilaat ry
- SYLVA ry, Suomen syöpäsairaiden lasten ja nuorten yhdistys

Syöpäjärjestöjen eli Suomen Syöpäyhdistyksen ja sen jäsenjärjestöjen, Suomen Syöpärekisterin sekä Syöpäsäätiön ja Syöpätautien Tutkimussäätiön toiminnassa on erilaisia osa-alueita:

- Neuvonta
- Tukihenkilötoiminta
- Kuntoutus
- Laboratoriot ja poliklinikat
- Saattohoito
- Tutkimuksen tukeminen
- Terveiden edistäminen
- Varainhankinta

- Tiedottaminen
- Kansainvälinen yhteistyö

1.4.3 Satakunnan Syöpäyhdistys ry

Satakunnan Syöpäyhdistys ry on maakunnallinen, yleishyödyllinen kansanterveys- ja potilasjärjestö, joka toteuttaa syöpätyön ammatillisia palveluja, vapaaehtoistyötä ja jäsenten toimintaa. Yhdistyksen tarkoituksena on syöpäsairauksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen toteamiseen liittyvä valistus- ja tiedotustyö sekä kriisivaiheessa olevien syöpäpotilaiden tukeminen ja kuntoutus. (Satakunnan Syöpäyhdistys ry:n verkkosivut 2008).

Yhdistyksen toiminta perustuu neljään arvoon: inhimillisyyteen, totuudellisuuteen, riippumattomuuteen ja yhteisvastuullisuuteen. Satakunnan Syöpäyhdistys antaa tukea sairastuneille sekä heidän perheilleen ja läheisilleen. Yhdistys järjestää henkilökohtaista neuvontaa ja tukipalveluita sairastuneille sairauden eri vaiheissa. Rintaproteesipalvelu kuuluu myös yhdistyksen toimintaan. Luomi- ja Huolineuvonnan vastaanotto on yhdistyksen toimitiloissa, osoitteessa Yrjönkatu 2, Pori. Yhdistys järjestää aktiviteetteja sairastuneille esimerkiksi viikonloppuretkiä, avokuntoutuskursseja ja saunahetkiä. (Satakunnan Syöpäyhdistys ry:n verkkosivut 2008).

1.5 Syöpäpotilaan hoitotyö

1.5.1 Syöpäsairaanhoitaja

Sairastavien määrän lisääntyminen ja syövän hoidon kehittyminen vaikuttavat hoitajien asiantuntijuuteen ja ammattitaitovaatimukseen. Syöpäsairaanhoitajalta edellytetään monipuolista tietoa eri tieteenaloilta. Syöpäpotilaan hoitotyön asiantuntijuus edellyttää hyvää ammatin tiedollista sekä taidollista hallintaa. (Satakunnan ammattikorkeakoulu 2005, 3-4.) Syöpäsairaanhoita-

jat työskentelevät muun muassa sairaaloissa sekä syöpäyhdistysten palveluksessa. Syöpäpotilaan hoitotyön kehittäminen vaatii hoitajilta jatkuvaa kasvua ihmisenä sekä laaja-alaista hoitotyön asiantuntijuutta (Satakunnan ammattikorkeakoulu 2005, 4).

Eettiset kysymykset ovat aina syöpäpotilaan hoitotyössä läsnä potilaan ja syöpä- sairaanhoitajan vuorovaikutussuhteissa. Hoitotyö edellyttää kykyä kunnioittaa erilaisia arvoja sekä taitoa tehdä arvovalintoja vastuullisesti ja tietoisesti, niin että syöpäpotilas kokee että hänet on huomioitu yksilöllisesti. (Satakunnan ammattikorkeakoulu 2005, 3-4.)

Syöpäsairaanhoitajalla on laajat tiedot syövän luonteesta elämänkulun eri vaiheissa. Hän on perehtynyt syövän ennaltaehkäisyyn ja seulontatutkimuksiin. (Satakunnan ammattikorkeakoulu 2005, 5.)

Syöpäsairaanhoitajan täytyy osata tulkita hyvin sanatonta viestintää. Kaikki sairastuneet syöpäpotilaat eivät kerro suoraan ongelmistaan. Sairaanhoitaja kulkee potilaan mukana hoitoprosessin ajan ja hoitosuhteet ovat usein pitkiä. (Vahla 2008, 40.) Syöpäsairaanhoitajan työ on henkisesti raskasta. Näin ollen on hyvin tärkeää huolehtia omasta jaksamisestaan. (Vahla 2008, 41.)

Maarit Eronen on tutkinut vuonna 2002 tekemässään opinnäytetyössä sairaanhoitajien kokemuksia jaksamisestaan Satakunnan Keskussairaalan syöpäpoliklinikalla. Saatujen tulosten mukaan hoitajat kokivat jaksavansa hoitaa hyvin syöpään sairastuneita potilaita ja lisäksi jaksoivat melko hyvin antaa henkistä tukea potilaille. Oma henkinen hyvinvointi koettiin todella tärkeäksi työn jaksamisen kannalta. Työyhteisön tuki koettiin jaksamisessa tärkeimmäksi tekijäksi. Toimiva työyhteisö on työssä viihtyvyyden kannalta tärkeää. (Eronen. 2002,)

Hoitotyön toteuttaminen työyksiköissä, joissa hoidetaan vain syöpäpotilaita poikkeaa tavanomaisesta hoitotyöstä siinä, että hoitohenkilökunta on päivittäin tekemisissä potilaiden kanssa, jotka saavat raskaita, runsaasti sivuvaikutuksia aiheuttavia hoitoja. (Kuuppelomäki. 1997, 38)

Tutkimusten mukaan vastavalmistuneet hoitajat kokevat syöpäpotilaiden hoitamisen ahdistavammaksi kuin pitkän työkokemuksen omaavat hoitajat. Kuoleva potilas herättää hoitohenkilökunnassa voimakkaan halun olla lähellä ja toisaalta pitää etäisyyttä. Hoitajat tuntevat sympatiaa potilasta kohtaan, mutta jatkuva kärsimyksen kohtaaminen aiheuttaa hoitajissa stressiä, jonka ehkäisemiseksi hoitajat oppivat työkokemuksen myötä pitämään tiettyä etäisyyttä potilaisiin. Potilaan kuoleman on todettu aiheuttavan sairaanhoitajissa avuttomuuden, masennuksen, vihan, epätoivon, ahdistuksen ja surun tunteita, jotka purkautuvat usein itkuna. Vaikeimmaksi hoitajat kokevat nuoren syöpäpotilaan ja hänen kuolemansa. (Kuuppelomäki. 1997,39.)

Tästä huolimatta syöpäsairaanhoitajien on todettu olevan tyytyväisiä työhönsä syöpäpotilaiden parissa. Työtä pidetään haasteellisena ja tärkeänä, mutta myös vaikeana. (Kuuppelomäki. 1997, 38) Satakunnan Syöpäyhdistys ry:n syöpäsairaanhoitajien mukaan syöpäsairaanhoitajien tehtäviin kuuluu keskustella potilaiden kanssa, antaa tietoa, myötäelää sekä kuunnella potilasta.

Ihmisen elämässä toivo on keskeinen tekijä. ”Missä on elämää, siellä on toivoa” eli voidaan sanoa, että ilman toivoa ei ole elämää. (Kuuppelomäki. 1997, 33). Siten syöpään sairastuneen toivon tukeminen on erittäin tärkeää. Satakunnan Syöpäyhdistys ry:n henkilökunta korosti toivon merkitystä syöpäsairaahan potilaan hoitotyössä.

1.5.2 Yksilökeskeinen hoitotyö

Yksilökeskeinen hoitotyö – termi kuvastaa hoitotyön luonnetta. Siinä hoitaja ja potilas ovat tasavertaisia yksilöitä. Hoitotyö on potilaskeskeistä; hoidon suunnittelu ja toteutus on yksilöllistä. Potilaan toiveet otetaan huomioon. (Piispanen. 2004,11)

Terttu Munnukka (1993) on määritellyt väitöskirjassaan (Tehtävien hoidosta yksilövastuiseen hoitotyöhön) näin: ”Yksilövastuinen hoitotyö on potilaan ja omahoitajan, kahden yhdenvertaisen ihmisen yhteistyösuhde, jossa molemmat työskentelevät potilaan senhetkisen terveyden edistämiseksi. Potilas elää ainutlaatuista elämäntilannettaan, ja omahoitaja tuo yhteistyösuhteessa potilaan käyttöön henkilökohtaisen ammatillisuutensa. Yhteistyösuhteessa potilas voi kokea läheisyyttä, turvautua toiseen ihmiseen ja tulla oikeaan aikaan autetuksi. Kahdenkeskisessä suhteessa potilas voi lisätä tietoisuutta itsestään ja näin avautuvien mahdollisuuksien kautta edistää terveyttään ja saada energiaa, jonka avulla hän voi hallita omaa elämäänsä. Yhteistyö edellyttää aikaa ja jatkuvuutta”. (Munnukka 1993, 99.)

2 PROJEKTIMAINEN OPINNÄYTETYÖ

2.1 Projektin määrittely

Projekti-sana on peräisin latinasta ja tarkoittaa suunnitelmaa tai ehdotusta. Lyhyesti määriteltynä ”projekti on joukko ihmisiä ja muita resursseja, jotka on tilapäisesti koottu yhteen suorittamaan tiettyä tehtävää”. Projektilla on kiinteä aikataulu ja budjetti. Projektilla on selvät alkamis- ja päättymisajan kohdat. (Ruuska 2005, 18, 22.)

Projektisuunnitelma on projektin kannalta keskeinen asia. Projektin onnistuminen ja projektin hallinta perustuvat projektisuunnitelmaan. (Ruuska

2005, 21.) Jokainen projekti on suunniteltava ja perusteltava erikseen, koska kahta samanlaista projektia ei ole. Jatkuvat muutokset ja odottamattomat tilanteet kuuluvat asiaan. (Ruuska 2006, 23.)

Projektin onnistumista arvioidaan tuotantoprosessin ja lopputuotteen perusteella. Onnistuneessa projektissa saavutetaan asetetut tavoitteet; epäonnistuneessa projektissa ei ole saavutettu projektiin kohdistuneita tavoitteita. (Ruuska 2001, 33.)

Tämä projektimainen opinnäytetyö tehtiin yhteistyössä Satakunnan Syöpäyhdistys ry:n kanssa. Yhdistyksen toivomuksena oli saada opinnäytetyön tuloksena yhdistyksen toiminnasta kertova esittelykansio/DVD. Satakunnan Syöpäyhdistys ry:n tehtävänä on syöpäsairauksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen toteamiseen liittyvä valistus- ja tiedotustyö sekä kriisivaiheessa olevien syöpäpotilaiden tukeminen ja kuntoutus.

2.2 Projektin tarkoitus ja tavoite

Opintojen syventävään vaiheeseen kuuluvan opinnäytetyön tavoitteena on ammatillisten valmiuksien kehittäminen. Sillä osoittaa opiskelijan valmiuksia soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvissä käytännön asiantuntijatehtävissä. Opinnäytetyön muoto voi vaihdella, kyse voi olla esimerkiksi tutkimuksesta tai projektista. Opinnäytetyön tekeminen on oppimisprosessi ja se liittyy läheisesti työelämään. Työ toimii opintojen loppuvaiheessa väylänä teoriasta käytäntöön. Samalla se yhdistää opiskelun ja työelämän sekä edistää opiskelijan siirtymistä ammatillisiin tehtäviin. (Nummi 1997, 1.)

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli saada Satakunnan Syöpäyhdistys ry:lle helppokäyttöinen, PowerPoint-ohjelmalla toteutettu esittelykansio taustamuusiikin ja kuvien kera. Tavoitteena oli tuottaa syöpäsairaanhoitajien käyttöön työvälineeksi esittelyvideo. Yhdistyksen toimintaa esittelevän esittelykansioon/ DVD:n oli tarkoitus olla Satakunnan Syöpäyhdistys ry:n käytössä keväällä 2008.

2.3 Esittelykansio projektimaisena opinnäytetyönä

Esittelykansio voi olla paperiversiona tai sähköisessä muodossa oleva asiakirja. Kansioon voi tulla tekstin lisäksi mm. kuvia, kaavioita sekä grafiikkaa. Esittelykansioon kootaan tärkeimmät, asiakasta kiinnostavat tiedot. Kansio on hyvä perusta esittelytilaisuuksissa. (Rantanen, E. 2008.)

2.4 Esittelykansion ulkoasu

Esittelykansio tehtiin PowerPoint - ohjelmalla. PowerPoint on esitysgrafiikkaohjelma, jossa sanallinen ilmaisu on tiivistä ja kuvia käytetään runsaasti. Aineisto voidaan tulostaa, mutta on tavallista, että se esitetään sähköisessä muodossa diaesityksenä joko suoraan tietokoneelta tai piirtoheittimen välityksellä. PowerPoint -ohjelmalla tehty aineisto voidaan myös jakaa internetissä. Esitykseen on mahdollista liittää valokuvia, musiikkia, grafiikkaa, videoleikkeitä, animaatioita ja äänitehosteita. Diaesitys voidaan tarvittaessa määritellä automaattiseksi, jolloin kuvat vaihtuvat itsekseen ilman käyttäjän antamia käskyjä. (Lammi 2002, 6.)

3 PROJEKTIN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

3.1 Projektin aikataulu

Opinnäytetyön projektin aikataulu oli seuraava:

Opinnäytetyön aiheen valinta yhdessä opinnäytetyön ohjaavan opettajan Ritva Kangassalon kanssa 16.10.2007.

Soitto ja tapaamisen sopiminen Satakunnan Syöpäyhdistyksen henkilökunnan kanssa 16.10.2007

Palaveri syöpäyhdistyksen henkilökunnan kanssa 23.10.2007
- Materiaaliin tutustumista ja PowerPoint- esityksen hahmotte-
lua /tekoa

Luonnoksen lähettäminen yhdistykselle sähköpostitse
5.11.2007

Aiheseminaari 7.11.2007

Projektityösuunnitelman esittäminen 28.11.2007

Tapaaminen Satakunnan Syöpäyhdistyksen henkilökunnan
kanssa 5.12.2007

Tapaaminen Satakunnan Syöpäyhdistyksen henkilökunnan
kanssa 16.1.2008

Tapaaminen Satakunnan Syöpäyhdistyksen henkilökunnan
kanssa 12.2.2008

Esittelyvideon julkistamistilaisuus 19.2.2008

Raportointiseminaari 12.3.2008

3.2 Esittelykansion laatiminen

Ensimmäisessä suunnittelupalaverissa sain yhdistyksen toiminnasta kerto-
vaa materiaalia. Keskustelussa syöpäsairaanhoitajat esittivät toiveitaan ja
ideoitaan esittelykansion suhteen. Kirjastosta ja Internetistä löytyi tietoa
aiheeseen liittyen. Ammattilehdistä oli myös apua perehtyessäni esimerkiksi

syöpäsairaanhoitajan toimenkuvaan. Projektityön raakaversion esittelyssä ilmeni uusia näkökulmia ja ideoita työn jatkamiseen. Yksi ideoista oli taustamusiikin liittäminen DVD:lle. Tämän osion toteutti metsätieteen ylioppilas Antti Rantanen säveltämällä kitaralla soitettavan taustamusiikin.

3.3 Projektin tuotos

Projektin tuotoksena syntyi Satakunnan Syöpäyhdistys ry:n toiminnasta kertova esittelykansio/DVD.

3.3.1 Ulkoasu

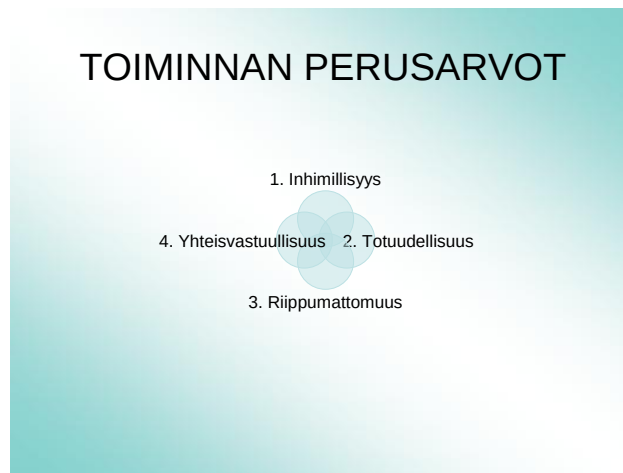
Projekti toteutettiin PowerPoint- ohjelmalla. Diojen taustoiksi valitsin rauhoittavan vaaleansinisen värin (Kuvio 2). Tekstissä käytin perinteistä Times New Roman – fonttia. Lukemisen helpottamiseksi vältin koristeellisten fonttien käyttöä.

KUVIO 2: Satakunnan Syöpäyhdistys ry:n esittelykansion /DVD:n etusivu.

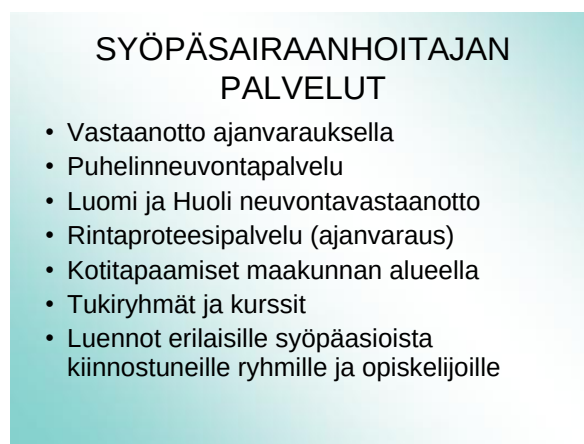
3.3.2 Sisältö

Esittelyvideo / DVD sisältää 24 diaa. Videosta on tehty kaksi versiota, toinen taustamusiikilla ja toinen ilman musiikkia. Video on mahdollista esittää itsevaihtuvana diaesityksenä tai manuaalisesti. Myös musiikki pystytään eriyttämään esityksestä käytettäväksi terapeuttisena hoitomuotona.

KUVIO 3: Toiminnan perusarvot

Syöpäyhdistyksen henkilökunta painotti voimakkaasti Syöpäyhdistyksen toiminnan perusarvojen tärkeyttä (kuvio 3).

KUVIO 4: Syöpäsairaanhoitajan palvelut

Syöpäsairaanhoitajan palvelut on selkeyden vuoksi merkitty luettelonomaisesti allekkain (kuvio 4).

KUVIO 5: Työhön lisättyä kuvamateriaalia

Tekstiosuutta elävöitin havainnollistavilla kuvilla (kuvio 5), kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa. Kuva löytyi omista valokuva-arkistoistani.

3.3.3 Musiikki projektimaisessa opinnäytetyössä

”Musiikki alkaa siitä mihin sanat loppuvat”

Richard Wagner

Projektimaisessa opinnäytetyössäni käytetään musiikkia esittelyvideon/
DVD:n taustamusiikkina sekä terapiatarkoitukseen.

Musiikin säveltänyt metsätieteen ylioppilas Antti Rantanen (2008) kertoo näin: ”Musiikin säveltäminen vaatii aina pienen innovaation pohjalle. Väkin yrittämällä ei saa ehjää ja toimivaa kokonaisuutta aikaiseksi. Ennen tätä toimeksiantoa en ollut säveltänyt musiikkia muille kuin itselleni ja omalle bändilleni. Innostuin ajatuksesta välittömästi ja aloin suunnittelemaan musiikkia, joka sopisi tällaiseen esitykseen. Ohjeet musiikkiesityksen pituudelle ja tyylille olivat selkeät. Käytin jo aiemmin keksimääni sointukuviota, jonka ympärille rakensin lopullisen kappaleen. Kappale rakentuin vaivatta ja siitä tuli juuri sellainen, mitä alussa ajattelin. Kappaleen aloitus on rauhallinen, keskiosassa taso hiukan nousee ja siitä se laskee takaisin alun rauhallisuuteen.”

Musiikkikappaleen luomisprosessista Antti Rantanen kommentoi näin : ”Nauhoituksen suoritin kotikoneellani käyttäen kurssitoveriltani lainaamiani nauhoitusvälineitä. Uppouduin nauhoittamiseen ja musiikin muokkaamiseen täysin ja kuuden tunnin ahkeran soittamisen ja muokkaamisen jälkeen kappale olikin valmis. Prosessissa ajantajuni hävisi täysin, eikä mielessäni pyörinyt mikään muu kuin musiikki. Kaikki stressaavat ja muuten häiritsevät ajatukset katosivat ja keskityin täysillä säveltämiseen. Onnistuneen nauhoituksen ja positiivisen palautteen jälkeen olen todella tyytyväinen lopputulokseen. Tämä oli minulle pelkästään positiivinen kokemus.”

Musiikki on ihmisen luomaa ja järjestämää ääntä. Musiikillisia toimintoja ovat musiikin luominen, esittäminen, musiikin tulkitseminen, laulaminen, soittaminen, kuuntelu sekä analysointi. (Ahonen 1993,37.)

Musiikki on vahva väline. Musiikin ilmaisukeinoja ovat teksti/lyriikka, musiikillinen ilmaisu (esim. sävel, rytmi) sekä esiintyjä. Musiikki toimii:

- Viihdykkeenä
- Mielihyvän tuottajana
- Tunteiden purkajana
- Arjesta irrottajana
- Elämyksien tuottajana
- Luovuuden mahdollistajana
- Itsensä ilmaisun mahdollistajana
- *Terapiana*

(lähde: Suomen musiikkiterapiayhdistys ry:n verkkosivut 2008).

Musiikilla on aina ollut vahva sosiaalinen tehtävä (Valamies 2005). Musiikki on taiteenlajeista se, joka pystyy vahvimmin herättämään ihmisissä tunteita ja lujittamaan yhteishenkeä. Tärkein syy musiikista nauttimiseen ja sen käyttämiseen esimerkiksi arjen taustalla on sen herättämät tunnereaktiot. Musiikissa on mukana koko inhimillinen tunneskaala. Elokuvisakin usein musiikilla pyritään herättämään ihmisissä voimakkaita tunteita visuaalisen näkökuvan lisäksi.(Valamies 2005.)

Musiikki vaikuttaa ihmisen psyykeen monin eri tavoin. Musiikki nostaa mieliin erilaisia mielikuvia. Mielikuva voi liittyä menneisyyteen tai se voi olla tulevaisuuden haave (Kaikkonen & Mattila 1997,66). Musiikin vaikutus sen kuulijalle koostuu kuulijan henkilökohtaisista kokemuksista, arvoista ja asenteista (Ahonen 1993, 56-59).

Musiikin kokeminen voi olla sensorinen tai visuaalinen kokemus. Tutut ilmiöt saatetaan nähdä uusien näkökulmien kautta. Musiikki värähtelee kehon eri osien kautta. (Kaikkonen & Mattila 1997, 66.)

Musiikkiterapia on kuntoutus- ja hoitomuoto, jossa käytetään muun muassa rytmiä, harmoniaa, melodiaa, äänensävyä ja dynamiikkaa vuorovaikutuksen keskeisenä välineenä. Musiikkiterapia voi olla ryhmä- tai yksilöterapiaa.

Musiikkiterapia soveltuu kaikenikäisille. (Suomen musiikkiterapiayhdistys ry:n verkkosivut 2008)

Musiikkiterapiassa on kyse terapiasta, jossa musiikkia käytetään välineenä. Musiikkiterapia on aina tavoitteellista; tavoite riippuu aina potilaan ongelmista. (Ahonen, 1993, 32-33.) Musiikkiterapialla saavutetaan myönteisiä tuloksia sekä psyykkisten että fyysisten oireiden ja sairauksien hoidossa. Musiikin keinoin voidaan parantaa sekä paljastaa. Sen avulla voidaan käsitellä vaikeita asioita turvallisesti. Musiikilla on fysiologisia vaikutuksia. Sitä käytetään hyväksi myös kivun hoidossa. (Suomen musiikkiterapiayhdistys ry:n verkkosivut 2008)

4 PROJEKTIN ARVIOINTI

4.1 Projektin toteutumisen arviointi

Projekti sujui suunnitelman mukaisesti, vain piirroskuvien saaminen aiheutti ongelmia. Jouduin muuttamaan alkuperäistä suunnitelmaani siten, että suunnitellut piirroskuvat korvattiin valokuvilla. Lopputulos oli kuitenkin mielestäni hyvä ja kuvat miellyttivät myös syöpäyhdistyksen henkilökuntaa. Yhteistyö projektin osapuolten kanssa sujui hyvin. Aikataulussa myös pysyttiin.

Koen projektin seurauksena syntyneen esittelyvideon hyödylliseksi yhdistykselle. Sain opinnäytetyötä tehdessä kokemusta yhteistyöstä työelämän kanssa.

4.2 Esittelykansion arviointi

Tavoitteena oli saada yhdistykselle helppokäyttöinen, PowerPoint-ohjelmalla toteutettu toiminnan esittelykansio/DVD taustamusiikin ja kuvien kera.

Esittelykansiota oli mukava tehdä. Sai toteuttaa omia ideoita ja yhdistyksen henkilökunta oli vahvasti mukana mielipiteineen ja ideoineen. Olen tyytyväinen lopputulokseen ja myös yhdistykseltä saamani palaute on ollut positiivista.

Sovimme Satakunnan Syöpäyhdistys ry:n toiminnanjohtaja Liisa Antilan kanssa, että hän hankkii muistitikut jokaiselle yhdistyksen hoitajalle ja esittelyvideoni lisätään niihin. Näin myös tekemäni työ tulee osaksi syöpäsairaanhoitajien arkea.

Esittelykansion/DVD tekemisessä oli otettava huomioon, kenelle se ensisijaisesti suunnataan, mitä työhön tulee sisällyttää ja minkä voi jättää pois.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Projektin seurauksena syntynyt esittelykansio/DVD on hyödyllinen apuväline syöpäyhdistyksen toiminnan esittelyssä. Tavoitteenani oli tehdä käytäntöä palveleva opinnäytetyö ja tavoite mielestäni toteutui hyvin. PowerPoint – esitys havainnollistaa mielenkiintoisella tavalla syöpäyhdistyksen ja syöpäsairaanhoitajien tehtäviä. Musiikin ja kuvien liittäminen esitykseen toi siihen oman ”pikantin” lisänsä. Työn tekemisestä oli hyötyä minulle itselleni eli projektin tekijälle sekä projektin työryhmälle eli syöpäyhdistyksen henkilökunnalle.

Tämän projektityön tekeminen oli erittäin mielenkiintoista. Koska itse olen sairaanhoitajan opinnoissani suuntautunut sisätauteihin, tämä syöpätauteihin liittyvä opinnäytetyöni täydensi opintojani erinomaisesti. Sain uutta, hyödyllistä tietoa tästä sisätautien erikoisalueesta. Opiskeluun liittyvät harjoitteluni olen suorittanut sairaaloiden eri osastoilla, nyt projektityön myötä pääsin tutustumaan erilaiseen työympäristöön ja kokemus oli positiivinen. Sairaanhoitajan työ voi olla hyvin monimuotoista.

Projektityötä tehdessäni huomasin kuinka arvokasta ja henkisesti raskasta työtä syöpäsairaanhoitajat tekevät. Heidän toimintaansa kohdistuu potilaan taholta niin paljon odotuksia; esimerkiksi vuorovaikutukseen, käyttäytymiseen ja asiantuntemukseen liittyviä. Jatkuva potilaan kärsimyksen kohtaaminen aiheuttaa stressiä. On hyvin tärkeää, että huolehditaan myös sairaanhoitajien jaksamisesta. Oma henkinen hyvinvointi on tärkeää työn jaksamisen kannalta. Tässä merkittävänä osana on toimiva työyhteisö ja sen hyvä työilmapiiri.

Opinnäytetyössä vuodelta 2002 on tutkittu sairaanhoitajien jaksamista Satakunnan Keskussairaalan syöpäpoliklinikalla. Olisi tärkeää saada tutkimustietoa syöpäsairaanhoitajien jaksamisesta nykyisissä olosuhteissa, kun uusiin syöpätapausten määrä vain kasvaa ja kiire lisääntyy.

Satakunnan Syöpäyhdistys ry:n henkilökunta korosti toivon merkitystä syöpäsairaalan potilaan hoitotyössä, joten tässä lopuksi kaunis mietelause:

Kiitokset vielä yhteistyöstä Satakunnan Syöpäyhdistys ry:n henkilökunnalle, opinnäytetyöprojektiani ohjanneelle opettaja Ritva Kangassalolle sekä musiikista vastanneelle metsätieteen ylioppilas Antti Rantaselle.

LÄHTEET

Achte, K; Vauhkonen, M-L; Lindfors, O & Salokari, M: Syöpä elämän kriisinä, Kustannusosakeyhtiö Otava, 1985.

Ahonen, H; Musiikki sanaton kieli. Musiikkiterapian perusteet. Loimaan kirjapaino. 1993.

Anttila, Hirvelä, Jaatinen, Polviander & Puska: Sairaanhoidon ja huolenpito, Porvoo 2004, Werner Söderström Osakeyhtiö.

Eriksson, E & Kuuppelomäki, M. Syöpää sairastavan potilaan hoitotyö. 2000. WSOY. Porvoo.

Eronen, M. 2002. Sairaanhoidtajien kokemuksia jaksamisesta syöpäpotilaiden hoitotyössä. Opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Sosiaali- ja terveystieteiden tiedekunta. Pori.

Hietanen, P & Lammi, U-K. Asiaa syövästä. 1991. Kustannus Oy Duodecim

Joensuu, H; Roberts, P.J; Teppo, L & Tenhunen, M. Syöpätaudit. 2007. Duodecim. Gummerus. Jyväskylä)

Kaikkonen, M & Mattila, S (toim.) ; Musiikki ja mielen mahdollisuudet. Sibelius-Akatemian koulutuskeskuksen julkaisuja. Helsinki. 1997.

Kansanterveyslaitoksen verkkosivut. [verkkodokumentti]. [Viitattu 11.3.2008]. Saatavissa: www.ktl.fi

Kuuppelomäki, M. Kärsimys ja toivo syöpää sairastavan ihmisen elämässä. 1997. Kirjayhtymä. Studia. Tammer-Paino oy. Tampere 1997.

Lammi, O. 2002. PowerPoint 2002. Jyväskylä. Docendo Finland Oy.

Lipponen, S. Suomen Syöpäyhdistys valittiin maailman parhaaksi. Syöpä 6/2004. s. 27.

Munnukka, T: 1993. Tehtävien hoidosta yksilövastuuseen hoitotyöhön. Väitöskirja. Tampereen yliopisto.

Nummi, J. 1997. Opinnäytteellä ammattiin. Helsinki. Hakapaino Oy. Helsingin ammattikorkeakoulu.

Piispanen, J. 2004. Osastonesittelyposterit Keski-Suomen Keskussairaalan osastolle 16. Opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Sosiaali- ja terveystieteiden tiedekunta. Pori.

Syöpäjärjestöjen kuntoutustoiminta 2007. Syöpäjärjestöjen sopeutumisvalmennus- ja virkistystoiminta syöpäpotilaille ja heidän läheisilleen.

Pukkala, E; Sankila, R & Vertio, H. Syöpä Suomessa. Suomen syöpärekisteri. Helsinki.1997

Rantanen, A; Sähköpostiviesti 25.2.2008

Rantanen, E; Sähköpostiviesti 14.2.2008

Ruuska, K; Pidä projekti hallinnassa. Talentum. Helsinki. 2005.Tammer-Paino Oy.

Ruuska, K; Projekti hallintaan. Satku.fi. Talentum.Gummerus. Jyväskylä. 2001.

Ruuska, K; Terveystenhuollon projektihallinta. 2006. Talentum Media Oy. Tammer-Paino Oy.

Satakunnan ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. Syöpäpotilaan hoitotyön erikoistumisopinnot 2005-2006.

Satakunnan Syöpäyhdistys ry:n verkkosivut [verkkodokumentti]. [Viitattu 10.3.2008]. Saatavissa: www.satakunnansyopayhdistys.fi/

Suomen musiikkiterapiayhdistys ry:n verkkosivut [verkkodokumentti]. [Viitattu 10.2.2008]. Saatavissa: www.musiikkiterapia.net/.

Suomen Syöpäyhdistys; Suomen Syöpärekisteri; Syöpäsäätiö; Syöpätautien tutkimussäätiö. Vuosikertomus 2005

Syöpä 2015. Suomen Syöpäyhdistys ry:n raportti.

Syöpäjärjestöt. Syöpä 1/2007 s. 25.

Syöpäjärjestöjen verkkosivut [verkkodokumentti]. [Viitattu 17.2.2008]. Saatavissa: <http://www.cancer.fi/tietoasyovasta/>.

Vahla, L. Syöpäsairaanhoitaja auttaa selviämään elämän haasteista. Sairaanhoitaja 2/2008

Valamies, H. Musiikki soittaa tunteita. Tiede 4/2005.

Satakunnan Syöpäyhdistys ry

Tietoa, tukea ja toimintaa

© Jenni Rantanen

Satakunnan ammattikorkeakoulu 2008

- Satakunnan Syöpäyhdistys ry on kansanterveys- ja potilasjärjestö, joka on toiminut vuodesta 1974
- Yhdistys on Suomen Syöpäyhdistyksen jäsenjärjestö ja osa syöpäjärjestöjen maakunnallista toimintaa

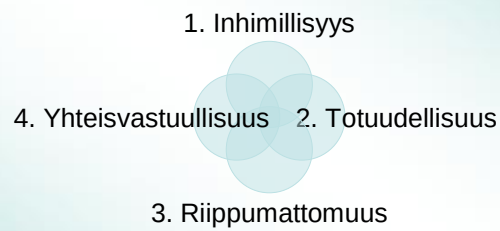
Syöpäjärjestöihin kuuluvat:

- Suomen Syöpäyhdistys ry ja sen jäsenjärjestöt:
 - 12 maakunnallista syöpäyhdistystä
 - 4 valtakunnallista potilasjärjestöä
- Suomen Syöpärekisteri ja sen osana Joukkotarkastusrekisteri
- Syöpäsäätiö ja Syöpätautien Tutkimussäätiö
- Suomen Syöpäinstituutin Säätiö

YHDISTYKSEN TARKOITUS

Syöpäsairauksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen toteamiseen liittyvä valistus- ja tiedotustyö sekä kriisivaiheessa olevien syöpäpotilaiden tukeminen ja kuntoutus

TOIMINNAN PERUSARVOT

1. INHIMILLISYYS

- Yksilöllisyyden kunnioittaminen ja avoimuus ihmisten kohtaamisessa
- Yhteisöllisyys ja ymmärrettävyys
- Ihmisten tasa-arvoisuus

2. TOTUUDELLISUUS

- Toiminta perustuu luotettavuuteen, uskottavuuteen, tieteellisyyteen ja ymmärrettävyyteen

3. RIIPPUMATTOMUUS

- Järjestö tarvitsee riippumattomuutta voidakseen toimia omien tavoitteiden mukaan, mutta yhteistyössä muiden kanssa

4. YHTEISVASTUULLISUUS

- Syöpäjärjestöjen yhteisvastuullisuus antaa perustan yhdistyksen tarkoituksen toteuttamiselle sekä sisältää vastuun järjestotaloudesta huolehtimisesta

SYÖPÄNEUVONTA JA TUKIPALVELUT

- Psykososiaalisen tuen antaminen syöpään sairastuneille ja heidän läheisilleen
- Syöpään liittyvän ajanmukaisen tiedon jakaminen yksilöllisellä ja yleisellä tasolla

Syöpäneuvontapalvelu on asiakaslähtöistä palvelua

TUKIHENKILÖTOIMINTA

- Tukihenkilötoiminnan tavoitteena on syöpään sairastuneen potilaan selviytymisen tukeminen
- Syöpäyhdistyksen kouluttamat vapaaehtoistyöntekijät toimivat oman alueensa maakunnallisen syöpäyhdistyksen piirissä
- Tukihenkilöille yhdistys tarjoaa lisäkoulutusta ja mahdollisuutta osallistua työnohjaukseen
- Toimintaa sitoo vaitiolovelvollisuus

*Tukihenkilö –
ihminen ihmiselle*

Vertaistuki

- Vastasairastunut saa henkistä tukea tukihenkilöltä, joka on itse sairastanut syövän. Hän ei ole terveydenhoidon ammattilainen eikä hän ota kantaa hoitoon tai lääketieteeseen liittyviin kysymyksiin
- Syöpäpotilaan selviytymisen tukemiseksi on hyvin tärkeää, että hänellä on mahdollisuus saada haluamaansa vertaistukea

Tukea kotihoidossa oleville

- Sairauden pitkittyessä tai saattohoito-vaiheessa oleville sairastuneille yhdistyksen kautta saa kotihoidon tukihenkilön
- Tukihenkilöt tukevat omaisia ja antavat heille hengähdystauon ja mahdollisuuden omien asioiden hoitamiseen.

TOIMINNAN RAHOITUS

Toiminta rahoitetaan

- jäsenmaksuilla
- testamenttilahjoituksilla
- lahjoituksilla
- raha-automaattiyhdistyksen (RAY) ja Kelan avustuksilla
- keräyksillä

- Satakunnan Syöpäyhdistyksessä työskentelee

- toiminnanjohtaja
- kolme syöpäsairaanhoitajaa
- toimistos sihteeri
- palvelusihteeri
- vapaaehtoistyön koordinaattori
- vastaava lääkäri
- Ammattihenkilöstön lisäksi yhdistyksen voimavaroihin kuuluvat vapaaehtoistyöntekijät

JÄSENYYS

- Henkilöjäsenmaksu
- Yhteisöjen vuosijäsenmaksu
- Jäsenmaksuun sisältyy Syöpä Cancer – lehti, joka ilmestyy kuudesti vuodessa
- Henkilöjäsenet, jotka joutuvat syövän vuoksi erikoissairaanhoidon, voivat hakea jäsenavustusta

TUKIPALVELUT

- Syöpäsairaanhoidajilta saa henkilökohtaista neuvontaa ja tukipalveluita sairastuneille ja läheisille sairauden eri vaiheissa yhdistyksen tiloissa tai sopimuksen mukaan myös potilaan kodissa Satakunnan alueella
- Satakunnan Syöpäyhdistys ry tarjoaa rintaproteesipalvelua

TOIVO & TOIVOTTOMUUS

- Toivon ja toivottomuuden kokemuksia liittyy aina vakavaan sairauteen
- Syöpään sairastuneen toivon tukeminen on tärkeää aina kun se on vaan mahdollista
- Uhka toivon säilymiselle on tietämättömyys sairaudesta ja hoitomahdollisuuksista
- Toivo lisää vakavasti sairaan ihmisen elämänlaatua

SYÖPÄSAIRAANHOITAJASI...

- Keskustelee
- Antaa tietoa
- Myötäelää
- Kuuntelee
- Rohkaisee
- Lohduttaa

SYÖPÄSAIRAANHOITAJAN PALVELUT

- Vastaanotto ajanvarauksella
- Puhelinneuvontapalvelu
- Luomi ja Huoli neuvontavastaanotto
- Rintaproteesipalvelu (ajanvaraus)
- Kotitapaamiset maakunnan alueella
- Tukiryhmät ja kurssit
- Luennot erilaisille syöpäasioista kiinnostuneille ryhmille ja opiskelijoille

TAVOITTEENA

- Kiireettömän ajan antaminen rauhallisissa tiloissa tai potilaan kotona
- Potilasta ymmärtävä kuunteleminen, kysymykset ja keskustelu
- Asiatiedon antaminen ymmärrettävällä tavalla
- Elämän laadun paraneminen ; terveyden edistäminen

*"Ihastu päivään jokaiseen,
myös päivään synkkään ja sateiseen.
Näe silloin aurinko takaa pilvien,
usko uuteen huomiseen,
valoon ja kauneuteen."*

(www.positiivarit.fi)

www.satakunnansyopayhdistys.fi

© Jenni Rantanen

Satakunnan ammattikorkeakoulu 2008

Liite 2

DVD on lainattavissa Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden
Porin yksikön kirjastossa.